

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 238/05-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. októbra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť J. F. a E. F., oboch bytom Z., zastúpených advokátom JUDr. E. J., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v ich prítomnosti a aby sa mohli vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na rovnaký zákonný obsah a ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 7 C 74/96 z 10. novembra 2003 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9 Co 1/2005 z 31. marca 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. F. a E. F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. mája 2005 doručená sťažnosť J. F. a E. F. (ďalej len „sťažovatelia“), obaja bytom Z., vo veci

namietaného porušenia ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v ich prítomnosti a aby sa mohli vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a základného práva na rovnaký zákonný obsah a ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 7 C 74/96 z 10. novembra 2003 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 1/2005 z 31. marca 2005.

Pretože sťažnosť sťažovateľov v pôvodne predloženej podobe nespĺňala niektoré podstatné náležitosti ustanovené v § 20 ods. 1 a 2 a v § 50 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), vyzval ich ústavný súd 6. júna 2005 na odstránenie jej nedostatkov a predloženie kvalifikovaného splnomocnenia pre advokáta na ich zastupovanie v konaní o sťažnosti (§ 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Dňa 27. júna 2005 splnomocnený právny zástupca sťažovateľov predložil ústavnému súdu doplnenú sťažnosť, ktorá bola obsahovo upravená v zmysle poučenia ústavného súdu obsiahnutého v jeho výzve zo 6. júna 2005.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sa „... Žalobou zo dňa 20. 5. 1996 domáhali na Okresnom súde v Nitre ochrany svojho vlastníckeho práva, keď tento žiadali o vydanie rozsudku, ktorým by zaviazal žalovanú 1) E. M., rod. Š. a žalovaného 2) J. Š. preložiť oplotenie parc. č. 235 zast. plochu o výmere 162 m², parc. č. 232/1 záhr. o výmere 486 m² kat. úz. Z. zapísaných na LV č. 88 na ich právnu hranicu tak, ako bude určená znalcom z odboru geodézie a kartografie. Navrhovatelia ďalej žiadali prostredníctvom svojej vtedajšej právnej zástupkyne JUDr. E. Š., aby boli žalovaní zaviazaní na náhradu trov konania a právneho zastúpenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Následne právny zástupca navrhovateľov dňa 22. 9. 1997 zobrať návrh voči odporkyni 1) E. M. späť a dňa 27. 10. 1997 upravil petit žaloby tak, že ho rozšíril aj o parc. č. 232/2 a 234, ktoré celé užíval žalovaný, hoci sa jednalo o spoločnú cestu a dvor bez určenia spoluvlastníckeho podielu, pričom upravený petit znel nasledovne: Žalovaný

je povinný preložiť oplotenie parc. č. 235 zast. pl. o výmere 162 m², parc. č. 232/1 záhr. o výmere 486 m² zapísané na LV č. 88, parc. č. 232/2 zast. pl. o výmere 392 m², parc. č. 234 zast. pl. o výmere 464 m² zapísané na LV č. 428, všetko v kat. úz. Z. na ich právnu hranicu tak, ako bude určené znalcom z odboru geodézie a kartografie. Žalovaný je povinný zaplatiť trovy konania do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Na prvé pojednávanie, ktoré bolo v uvedenej veci vytýčené sudkyňou Mgr. P. na deň 27. 5. 1998, sa žalovaný nedostavil bez ospravedlnenia. Toto bolo odročené na 15. 6. 1998, kde sa žalovaný dostavil pod vplyvom alkoholu. Sudkyňa vykázala všetkých prítomných okrem žalovaného z pojednávacej miestnosti. Pojednávanie bolo odročené na 24. 6. 1998.

Na pojednávaní konanom dňa 24. 6. 1998 sám žalovaný navrhol rozdelenie sporných pozemkov parc. č. 232/2 a parc. č. 234 na dva samostatné pozemky, z ktorých by bol jeden vo výlučnom vlastníctve navrhovateľov ako bezpodielových spoluvlastníkov a druhý by bol vo výlučnom vlastníctve odporcu. Po následnom súhlase odporcov sudkyňa svojím zásahom presvedčila odporcu, aby tento návrh na urovanie sporu stiahol, pretože je to pre neho nevýhodné. Uvedeným konaním sudkyňa hrubo porušila základné právo navrhovateľov upravené Ústavou SR, ktoré je zakotvené v článku 46 ods. 1“.

Podľa sťažovateľov „Uvedeným konaním sudkyňa Mgr. P. porušila zásadu neustrannosti súdu tak, ako ju vyslovuje Ústava SR, pretože tým, že naliehala na odporcu, aby zmenil svoj názor, jednoznačne znevýhodnila navrhovateľov ako procesnú stranu v konaní a zamedzila tak urýchlenému riešeniu sporu k obojstrannej spokojnosti účastníkov konania, pričom obe strany prejavili výslovný záujem na vyriešení sporu.

Sudkyňa v ďalšom konaní uznesením 7 C 74/96 zo dňa 12. 12. 2001 ustanovila za účelom vypracovania geometrického plánu, vymešania skutočného, ako aj právneho stavu užívania nehnuteľností znalkyňu z odboru geodézie Ing. I. S. V odôvodnení samotného uznesenia sudkyňa nesprávne konštatuje, že na tunajšom súde sa vedie konanie o preloženie právnej hranice pozemkov, čo však nebola pravda, pretože navrhovatelia sa žalobou zo dňa 27. 10. 1997 domáhali iba preloženia oplotenia nachádzajúceho sa na nimi vlastnenej nehnuteľnosti, ktoré ich obmedzovalo v ich postavení vlastníkov nehnuteľností a v celkovom využívaní predmetných pozemkov.“

Sťažovatelia ďalej uviedli, že „Ďalšie pojednávanie sa konalo až po viac ako siedmich rokoch dňa 27. 10. 2003. Pojednávanie bolo odročené, pričom sudkyňa Mgr. H. vyzvala účastníkov konania, aby sa pokúsili zmieriť. Sudkyňa Mgr. I. H. v odôvodnení rozsudku zo dňa 10. 11. 2003 sp. zn. konštatuje, že o návrhu navrhovateľov je možné rozhodnúť len za predpokladu, že si navrhovatelia a odporkyňa usporiadajú podiel 9/20 tak, ako ho v znaleckom posudku vyčíslila Ing. S. (na základe ničím nepodložených tvrdení), pričom z dokladov, ktorými disponovali navrhovatelia, jednoznačne vyplývalo, že títo nadobudli nehnuteľnosti par. č. 232/2 parc. č. 234 v kat. území Z. v celosti bez určenia podielov ako bezpodieloví spoluvlastníci – manželia. Sudkyňa ďalej konštatovala, že reálna del'ba pozemkov neprichádza do úvahy, i keď túto navrhovatelia svojou pôvodnou žalobou nežiadali. Sudkyňa H. svojím postupom sama spochybnila zákonnosť svojho rozhodnutia, pretože účastníkov vyzvala, aby uzatvorili medzi sebou dohodu, ale zároveň v odôvodnení rozsudku zo dňa 10. 11. 2003 sp. zn. 7 C 74/96-168 konštatuje, že v tej dobe (v čase, kedy sa o rozsudku rozhodovalo) nie je možné o veci rozhodnúť“.

Porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vidia sťažovatelia v tom, že im „... bolo viackrát v konaní pred súdom znemožnené vystúpiť za účelom obhajoby svojich dôkazov nepredvolaním svedkov, ktorí boli pre účel zistenia presného skutkového stavu veci dôležití (napr. pôvodní vlastníci sporných nehnuteľností, JUDr. Š.), v zápisniciach zo súdnych pojednávaní bola uvedená viackrát nepravda“.

Sťažovatelia ďalej uviedli, že „K viacnásobnému porušeniu Ústavy SR došlo aj v odvolacom konaní na Krajskom súde, ktoré sa uskutočnilo z toho dôvodu, že sa navrhovatelia v zákonom stanovenej lehote odvolali. Navrhovateľovi 1) nebolo umožnené sa súvisle vyjadriť k podstate prejednávanej veci, predseda senátu JUDr. D. H. ho viackrát verbálne zmiatol, čím mu znemožnil realizovať jeho základné právo zakotvené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR (viď vyššie). Dňa 31. 3. 2005 vydal Krajský súd v Nitre rozsudok sp. zn. 9 Co 1/2005-217, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa“.

Napokon sťažovatelia tvrdia, že „Prvostupňový a následne aj odvolací súd nerešpektovali citované ustanovenie čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, pretože

svojimi rozhodnutiami, ako aj postupom, ktorý im predchádzal, znemožňovali a v súčasnosti stále znemožňujú využívať navrhovateľom ich postavenie vlastníkov predmetných nehnuteľností, pretože sa na nich nachádza oplotenie, ktoré ich obmedzuje pri ich výkone vlastníckeho práva, resp. na parc. č. 234 je tento výkon znemožnený, pretože stredom cez ňu prechádza oplotenie“.

Sťažovatelia na základe uvedených skutočností namietajú, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 7 C 74/96 z 10. novembra 2003 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 1/2005 z 31. marca 2005 došlo k porušeniu ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, a navrhujú, aby ústavný súd rozhodol takto:

„Rozsudkom Okresného súdu v Nitre zo dňa 10. 11. 2003 sp. zn. 7 C 74/96-168 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 31. 3. 2005 sp. zn. 9 Co 1/2005-217 bolo porušené základné právo navrhovateľov vlastníť majetok, právo na rovnaký zákonný obsah a ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde zákonom ustanoveným postupom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj právo, aby sa vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v ich prítomnosti a aby sa mohli vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Rozsudok Okresného súdu v Nitre zo dňa 10. 11. 2003 sp. zn. 7 C 74/96-168 a rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 31. 3. 2005 sp. zn. 9 Co 1/2005-217 sa ruší a vec sa vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Okresný a Krajský súd sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľom 65.000,- Sk ako primerané finančné zadostučinenie za spôsobenú nemajetkovú ujmu do 10 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti nálezu.

Odporcovia sú povinní uhradiť spoločne a nerozdielne navrhovateľom trovy konania pred Ústavným súdom SR do 10 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy má každý právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom okresného súdu sp. zn. 7 C 74/96 z 10. novembra 2003

Pokiaľ sťažovatelia predmetnou sťažnosťou okrem iného napadli rozsudok okresného súdu sp. zn. 7 C 74/96 z 10. novembra 2003, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v citovanom čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnuté rozhodnutie okresného súdu, keďže toto rozhodnutie, ako aj postup okresného súdu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, preskúmal na základe odvolania sťažovateľov krajský súd, ktorý rozsudkom sp. zn. 9 Co 1/2005 z 31. marca 2005 rozsudok prvostupňového súdu potvrdil.

Z toho dôvodu bolo potrebné sťažnosť v časti smerujúcej proti rozsudku okresného súdu odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 1/2005 z 31. marca 2005

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti ďalej namietali porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 1/2005 z 31. marca 2005 a domáhali sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Obsahom základného práva na súdnu a inú ochranu upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy je predovšetkým umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). K odopretiu súdnej ochrany preto nedochádza, ak fyzickej osobe alebo právnickej osobe bolo umožnené domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na príslušných súdoch za predpokladu, že tieto súdy vo veci riadne konali a rozhodli (I. ÚS 62/97).

Ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy skúma, či konanie ako celok bolo spravodlivé, a nie je zásadne oprávnený a povinný posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi

bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 22/05). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (m. m. I. ÚS 97/97), ani domáhať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

Z uvedeného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, I. ÚS 13/00, II. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namieta, a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov a postupom, ktorý im predchádzal. V takom prípade ústavný súd považuje sťažnosti za zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Zjavná neopodstatnenosť teda znamená, že už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd nezistí žiadnu reálnu možnosť porušenia základného práva alebo slobody napadnutým rozhodnutím, prípadne postupmi, ktoré im predchádzali, v konaní pred orgánmi verejnej moci, osobitne v konaní pred všeobecnými súdmi.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu uvedeného základného práva označeným rozhodnutím krajského súdu ústavný súd vychádzal z jeho odôvodnenia, z ktorého vyplynuli tieto skutočnosti:

„Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh navrhovateľov zamietol z dôvodu, že o návrhu by bolo možné rozhodnúť len za predpokladu, že navrhovatelia a odporkyňa usporiadajú podiel 9/20, ktorý je t. č. vo vlastníctve iných osôb. Pri rozhodovaní vychádzal predovšetkým zo znaleckého posudku Ing. S., ako aj jej vyjadrenia, že vo veci a o návrhu navrhovateľov, tak ako to žiadajú – teda o určení právnej hranice pozemkov, nie je možné rozhodnúť bez určenia ich spoluvlastníckeho podielu k parc. č. 232/2 a parc. č. 234. Ak nebude tento podiel usporiadaný v prospech účastníkov konania, nie je možné tieto nehnuteľnosti reálne deliť spolu s nehnuteľnosťami, ku ktorým majú účastníci konania výlučné vlastníctvo. Konanie proti pôvodne žalovanej odporkyni v 1. rade E. M. pre späťvzatie návrhu zastavil. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP a v konaní úspešnej odporkyni priznal náhradu trov konania vo výške 4.270,- Sk, ktoré jej vznikli právnym zastúpením v konaní. O trovách štátu súd rozhodol podľa § 148 ods. 1 OSP.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie obaja navrhovatelia a žiadali, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie pre nedostatočne zistený skutkový stav. Vo svojom odvolaní okrem iného uviedli, že žalobou sa domáhajú preloženia oplotenia na právnu hranicu pozemkov parc. č. 232/2, 234 a 231/1 a nie reálnej del'by. Jedná sa o spoločný dvor a cestu bez uvedenia spoluvlastníckych podielov, teda obidvaja spoluvlastníci ich majú právo užívať bez akýchkoľvek obmedzení.

Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľov v 1. a 2. rade nie je dôvodné, a preto napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa s poukazom na ustanovenie § 219 OSP ako vecne správne potvrdil.

Podľa § 139 ods. 1 OZ z právnych úkonov týkajúcich sa spoločnej veci sú oprávnení a povinní všetci spoluvlastníci spoločne a nerozdielne.

Podľa ods. 2 tohto zákonného ustanovenia o hospodárení so spoločnou vecou rozhodujú spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa veľkostí podielov. Pri rovnosti hlasov, alebo ak sa väčšina alebo dohoda nedosiahne, rozhodne na návrh ktoréhokolvek spoluvlastníka súd.

Účastníkmi konania sú všetci spoluvlastníci, pretože takisto ako ich dohoda o úprave práv a povinností vyžaduje účasť všetkých, nemôže sa bez ich účasti zaobísť ani súdne konanie, v ktorom má dôjsť k rozhodnutiu, ktorým sa taká úprava nariaďuje.

V danej veci niet sporu o tom, že navrhovatelia sú ideálnymi podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. Z. okrem iných napísaných aj na LV č. 428 ako parc. č. 232/2 a 234. Podstatným znakom podielového spoluvlastníctva je to, že spoluvlastnícky podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na spoločných právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci.

V tomto konaní ide tiež o spor ohľadne užívania spoločnej nehnuteľnosti. Navrhovatelia si ale neuvedomili, čoho sa domáhajú. Medzi spoluvlastníkmi môže ísť jednak o spor o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva (§ 142) alebo o spor ohľadom užívania (§ 139). Spoločné pre obe konania je to, že účastníci konania musia byť všetci spoluvlastníci. Keďže v danej veci neboli účastníkmi konania všetci spoluvlastníci, z tohto dôvodu bolo treba návrh zamietnuť.

Z obsahu spisu, ako aj z vyjadrenia navrhovateľov je zrejmé, že problém je v tom, že v týchto dvoch parcelách navrhovatelia nemali určenú výšku podielov. Tak ako to rozviedla znalkyňa Ing. S. v znaleckom posudku č. 3/2002 zo dňa 26. 6. 2002, je správne, len jediným rozporom je, že len neb. J. Č. je dosiaľ podielovou spoluvlastníčkou v podiele 8/20. Je pravdou, že po nej bolo prejednané dedičstvo bývalým ŠN v N. zo dňa 24. apríla 1980 pod sp. zn. D 477/80 a ako odúmrt' to nadobudol štát, no neboli prejednané tieto dve parcely. Obec (prešlo to na ňu podľa zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí) potom predávala len to, čo nadobudla, no nemohla kúpnu zmluvou predať, aj podiel v nehnuteľnosti, ktorý nezdedila. Už dávno mal byť podaný návrh na dodatočné prejednanie novoobjaveného majetku po neb. J. Č., zomrelej 17. 2. 1980. Čo sa týka M. L., problém s jeho podielom už nie je, a to s poukazom na Notársku zápisnicu Nz 237/94 napísanú dňa 9. júna 1994, ktorou si F. L. nechal osvedčiť aj podiel v predmetných nehnuteľnostiach,

čo je zavkladované pod V 1603/95. Na LV č. 428 vyhotovenom dňa 9. 3. 2005 nemôže preto byť vedený SPF.

Záverom treba povedať, že celá žaloba bola zle postavená. Nemôžu sa navrhovatelia ako podieloví spoluvlastníci domáhať toho, čoho sa domáhajú - určenia hranice, preloženia oplotenia, ale len rozsahu (úpravy) užívania, ak sa o úprave práv a povinností nedohodli. Odvolací súd sa však tým ani nezaoberal, pretože ako je už vyššie uvedené, nebol úplný okruh účastníkov, z ktorého dôvodu bolo treba žalobu zamietnuť. Ak sa dorieši otázka spoluvlastníctva, potom bude zrejme potrebné vzhľadom na terajší postoj účastníkov zrušiť a vyporiadať toto ich podielové spoluvlastníctvo.

Súd prvého stupňa sa dôsledne riadil ustanoveniami OSP - § 6 a § 120, správne zistil skutkový stav, jeho rozhodnutie zodpovedá príslušným ustanoveniam hmotného práva a pri jeho vydaní boli dodržané všetky procesné predpisy. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok ako vecne správny z dôvodov vyššie uvedených potvrdil.“

Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia neuviedli žiadny ústavne akceptovateľný argument na to, aby bolo možné preskúmať spojitosť medzi týmto rozsudkom (príp. postupom, ktorý mu predchádzal), a napokon aj jeho dôvodmi a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd takú spojitosť nezistil ani po preskúmaní napadnutého rozsudku a súvisiaceho súdneho spisu, ktorý si vyžiadal pred predbežným prerokovaním sťažnosti. Dôvodmi, ktoré by zakladali reálnu možnosť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie skúmať porušenie základných práv, nemôžu byť námietky o nevykonaní všetkých sťažovateľmi navrhovaných dôkazov, o nepreskúmaní niektorých dôkazov a vlastný právny názor na hodnotenie skutkového stavu, prípadne to, že podľa sťažovateľov krajský súd neodstránil nezákonnosť, ktorej sa mal dopustiť okresný súd.

Podstatou námietok sťažovateľov je podľa ústavného súdu odlišné právne posúdenie veci krajským súdom oproti ich právnemu názoru, čo sťažovatelia vnímajú ako porušenie ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa názoru ústavného súdu právo na spravodlivý proces neznamena nárok na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný (napr. m. m. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96, II. ÚS 3/97), teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. jeho právnymi

názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné bez ďalšieho považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (napr. I. ÚS 50/04).

S ohľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že z predloženej sťažnosti ani z napadnutého rozhodnutia krajského súdu nevyplýva nič, čo by nasvedčovalo neudržateľnosti dôvodov tohto rozhodnutia, prípadne že by tieto dôvody boli svojvoľné do takej miery, že by to odôvodňovalo ich spojitosť s možným porušením základného práva sťažovateľov na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. K namietanému porušeniu základného práva na verejné prerokovanie veci v prítomnosti sťažovateľov a aby sa mohli vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 1/2005 z 31. marca 2005

Za porušenie uvedeného základného práva považujú sťažovatelia okrem iného to, že im nebolo umožnené sa súvislo vyjadriť k podstate prejednávanej veci, „vystúpiť za účelom obhajoby svojich dôkazov“, a namietajú aj spôsob zapisovania do zápisnice z pojednávania.

Ústavný súd z obsahu súvisiaceho súdneho spisu zistil, že v konaní o odvolacom konaní pred krajským súdom sa v právnej veci sťažovateľov uskutočnili celkom dve pojednávania. Na prvom z nich, ktoré sa konalo 10. februára 2005, boli obidvaja sťažovatelia osobne prítomní, pričom im bolo umožnené vyjadriť sa k veci a „vysvetliť genézu celého prípadu“. Rovnako tak na druhom pojednávaní uskutočnenom 31. marca

2005, na ktorom sa obaja navrhovatelia taktiež zúčastnili, im bol znovu daný dostatočný priestor vyjadriť sa k veci.

Z obsahu zápisníc z pojednávanií pred krajským súdom nevyplýva, že by sťažovatelia boli v priebehu predmetných pojednávanií vzniesli akékoľvek výhrady voči spôsobu zapisovania do zápisnice.

Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že v danej veci niet žiadnej príčinnej súvislosti medzi základným právom na verejné prerokovanie veci v prítomnosti sťažovateľov a aby sa mohli vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 a namietaným rozhodnutím najvyššieho súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Čo sa týka namietaného porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ústavný súd najprv považuje za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru (II. ÚS 241/04, II. ÚS 78/05), v súlade s ktorou zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprosesné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až 48 ústavy. V opačnom prípade by sa ústavný súd stal opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základom toho, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod právne normy.

Ústavný súd konštatuje, že z tohto dôvodu nie je ani žiadna vecná súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základným právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

Preto je sťažnosť aj v tejto časti zjavne neopodstatnená podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde a ústavný súd ju z toho dôvodu odmietol.

4. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu a krajského súdu v označených konaniach

Sťažovatelia namietali aj zbytočné prieťahy v konaní pred súdmi oboch stupňov. Podrobnejšie túto námietku neodôvodnili, poukázali iba na neprimerane dlhý interval medzi dvoma pojednávaniami pred okresným súdom.

V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd uvádza, že sťažovatelia sú už po jeho výzve zo 6. júna 2005 zastúpení advokátom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj ich prijatie na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom požadované predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom požadované náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Preto bolo povinnosťou advokáta, ak prevzal právne zastúpenie, aby v súlade s obsahom výzvy ústavného súdu odstránil nedostatky sťažnosti.

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť v tejto časti nemá také odôvodnenie, ktoré by spĺňalo náležitosť uvedenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde v rozsahu potrebnom na to, aby bolo možné vôbec uvažovať o prijatí takej sťažnosti na ďalšie konanie.

Z týchto dôvodov odmietol sťažnosť sťažovateľov v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. októbra 2005